

Dosarul nr. 3r-1/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Comisia Națională a Pieței Financiare,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni împotriva
Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Comisia Națională a Pieței
Financiare, împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 20 august 2019 CA „Moldova-Astrovaz” SA a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la contestarea
actului administrativ.

Prin hotărârea din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a
fost admisă cererea de chemare în judecată și a fost anulată hotărârea Comisiei
Naționale a Pieței Financiare nr. 26/1 din 27 iunie 2019, ca ilegală.

La 6 februarie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a depus apel
împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 24 iunie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a prezentat motivarea
apelului împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Râșcani.

Prin încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat
inadmisibil apelul depus de Comisia Națională a Pieței Financiare împotriva
hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că
motivarea apelului a fost prezentată peste termenul prevăzut de lege.

La 6 octombrie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a depus recurs
împotriva încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, completat
ulterior prin cererea de recurs suplimentară din 30 aprilie 2021.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat că instanța de apel a constatat greșit că la 6 februarie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a depus cerere de apel nemotivată, deoarece, aceasta conținea toate circumstanțele necesare prevăzute în art. 211 alin. (1) lit. a)-d) Cod administrativ, iar cererea de apel din 24 iunie 2020 conținea argumente desfășurate împotriva hotărârii contestate și a fost depusă suplimentar la cererea de apel din 6 februarie 2020.

La fel, în continuarea dezacordului cu încheierea contestată, recurentul a invocat o speță similară soluționată prin decizia din 30 septembrie 2020 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3r-252/20), care în opinia sa conține aceleași circumstanțe de fapt și de drept.

În concluzie, recurentul a enunțat că prin emiterea încheierii contestate se încalcă garanțiile unui proces echitabil consfințite de art. 6 § 1 CEDO.

A solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei la rejudecare.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 16 septembrie 2020, fiind notificată recurentului prin intermediul poștei electronice în data de 11 octombrie 2020 (f.d.36).

Astfel, recursul din 6 octombrie 2020, este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

La 24 noiembrie 2020 Comisia Națională a Pieței Financiare a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2021 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, fiind ridicată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ și sesizată Curtea Constituțională în privința excepției de neconstituționalitate ridicată.

Prin decizia nr.44 din 1 aprilie 2021 a Curții Constituționale, a fost declarată inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, ridicată de Comisia Națională a Pieței Financiare.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Comisia Națională a Pieței Financiare, împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că motivarea apelului a fost prezentată peste termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Astfel, în conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic, iar în corespundere cu art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

Regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

Astfel, conform art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În corespundere cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că la 4 februarie 2020 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de CA „Moldova-Astrovaz” SA împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la contestarea actului administrativ.

Actele cauzei atestă și faptul că la data de 6 februarie 2020, Comisia Națională a Pieței Financiare a depus apel împotriva hotărârii din 4 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că hotărârea din 4 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost notificată Comisiei Naționale a Pieței Financiare în data de 14 mai 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (f.d.31).

La fel, completul menționează că prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 a fost instituită starea de urgență în Republica Moldova, pentru perioada 17 martie - 15 mai 2020, iar conform dispoziției nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe perioada stării de urgență, termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că motivarea apelului urma a fi prezentată până în data de 15 iunie 2020, pe când apelantul a depus-o la 24 iunie 2020, fapt ce denotă că motivarea apelului a fost prezentată cu încălcarea termenului stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, din care considerente instanța de apel prin încheierea din 16 septembrie 2020, întemeiat a declarat apelul ca fiind inadmisibil.

Or, în conformitate cu art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului, iar potrivit alin. (2) lit e) al aceluiași articol, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin.(2).

La rândul său, art. 237 alin. (1) Cod administrativ, stipulează că prevederile art.65 alin.(1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate, ceea ce în prezenta cauză, la prezentarea motivării apelului, nu s-a solicitat.

În acest sens, argumentul recurentului precum că cererea de apel din 24 iunie 2020 a fost depusă suplimentar la cererea de apel din 6 februarie 2020, nu poate fi

reținut ca întemeiat și nu constituie temei de anulare a încheierii contestate, or, însuși în cererea motivată de apel din 24 iunie 2020, apelantul a subliniat asupra faptului că la 6 februarie 2020 în conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ, a depus apel nemotivat și respectiv, în corespundere cu art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a prezentat motivarea apelului.

Nu poate constitui temei de admitere a recursului și anulare a încheierii contestate nici referirea recurentului la decizia din 30 septembrie 2020 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3r-252/20), pe care o consideră similară speței, întrucât aceasta este diferită de circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei supuse examinării, în care apelantul și-a exercitat dreptul de a depune apelul atât prin prisma alin. (1), cât și alin. (2) din art. 232 Cod administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consemnează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

La rândul său, art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În această ordine, completul specializat în cauze de contencios administrativ reține că apelantul-recurent, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea motivată a apelului conform prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ, fapt ce la caz a fost ignorat cu desăvârșire.

În speță, s-a constatat că apelantul, Comisia Națională a Pieței Financiare nu și-a exercitat dreptul de a prezenta motivarea apelului în termen de 30 de zile de la notificarea hotărârii motivate, aspect ce impune prin prisma art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, de a declara apelul inadmisibil.

Așa fiind, se constată ca întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil, fiind cert stabilit că Comisia Națională a Pieței Financiare a prezentat motivarea apelului peste termenul stabilit de lege, motiv din care survin sancțiunile procedurale prevăzute de art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii unui astfel de apel, se va încălca principiul

securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Comisia Națională a Pieței Financiare.

Se menține încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Iurie Bejenaru